



MENTE ET MALLEO GŁÓWNEGO GEOLOGA KRAJU

Geoturystyka wypaliła

Henryk Jacek Jezierski¹

Zbliżający się koniec kadencji rządu w sposób naturalny skłania do podsumowań i oceny efektów podjętych działań. Na generalną diagnozę przyjdzie oczywiście pora w jesiennych numerach *Przeglądu*, ale korzystając z tego, że czytacie Państwo specjalny numer poświęcony geoturystyce, podejmę próbę podsumowania poczyniń w tym zakresie. Jako Główny Geolog Kraju w Ministerstwie Środowiska za jeden z nadrzędnych celów postawiłem sobie doprowadzenie do spopularyzowania geologii. Chciałem przybliżyć wiedzę geologiczną szerokiemu gronu odbiorców, pokazać nowe sposoby korzystania z pracy i osiągnięć geologów, znaleźć dla tych osiągnięć nowe zastosowania, np. w turystyce – innymi słowy zachęcić do korzystania z bogatego dziedzictwa geologicznego i do zarabiania na nim.

W Ministerstwie Środowiska zaczęliśmy od udostępniania na stronach internetowych (<http://www.mos.gov.pl/geoturystyka>) opracowań geoturystycznych, tak aby każdy właściciel biura turystycznego, hotelu czy gospodarstwa agroturystycznego mógł w swoich materiałach promocyjnych umieszczać informacje o atrakcjach geologicznych znajdujących się w okolicy i tym samym poszerzać swoją ofertę dla turystów i wczasowiczów. Zostało to doskonale przyjęte przez instytucje popularyzujące turystykę w Polsce. Razem z Ministerstwem Sportu i Turystyki promowaliśmy geoturystykę na targach turystycznych. W ramach *Tour Salonu*, największej imprezy tego typu, podpisałem pierwszy w Polsce certyfikat nadania statusu geoparku krajowego Łukowi Mużakowa. Pamiętam dyskusje z początków mojego urzędowania o konieczności tworzenia nowych zapisów w *Ustawie o ochronie przyrody* determinujących powoływanie geoparków. To moim zdaniem była droga donikąd. Po pierwsze – prawo zmienia się w Polsce bardzo powoli, po drugie – jest ono przeregulowane, a po trzecie i najważniejsze – geopark nie ma być wyłącznie formą ochrony przyrody, powinien natomiast sprzyjać popularyzacji spędzania czasu w interesujących rejonach, bez ograniczeń stosowanych na obszarach chronionych. Jednym z celów nadania statusu geoparku krajowego Karkonoszom, którego certyfikat podpisałem w ubiegłym roku, było pokazanie, że interesujące kierunki zwiedzania istnieją nie tylko w Karkonoskim Parku Narodowym, lecz także w jego otoczeniu. Dlatego też przyrodnicy czuwający nad racjonalnym udostępnianiem zasobów przyrody tak chętnie wykorzystują ideę geoparku jako alternatywnego sposobu korzystania z dziedzictwa geologicznego, bez ograniczeń charakterystycznych dla chronionych form



Ryc. 1. Główny Geolog Kraju, dr Henryk Jacek Jezierski, promuje GeoTropy

przyrody w parkach narodowych. Oczywiście nie rezygnujemy z popularyzowania atrakcji geologicznych w obrębie terenów chronionych – na zamówienie Ministerstwa Środowiska realizowany jest właśnie *Katalog obiektów geoturystycznych w obrębie pomników i rezerwatów przyrody nieożywionej*.

W roku, w którym eksplozja wulkanu na Islandii spariłizowała ruch lotniczy w całej Europie, w Polsce o wulkanach było głośno także z innego powodu – Góra św. Anny (wygasły wulkan) stała się geoparkiem krajowym. W 2010 r. wybuchem wulkanu otworzyliśmy także targi geologiczne, a w mediach ukazało się wiele popularnych artykułów na temat wulkanizmu. Nie mamy w Polsce aktywnych wulkanów, ale ten historyczny wzbudził zainteresowanie i zasłużył na status geoparku. Takie działania to przykład wykorzystania szansy rozwoju geoturystyki.

Ciąg dalszy na str. 257

¹Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa.

Geoturystyka wypaliła – ciąg dalszy ze str. 254

Działania na rzecz rozwoju geoturystyki trwają. *Geologiczno-górnictwo-środowiskowe warunki utworzenia Geoparku Małopolski Przełom Wisły; Udokumentowanie stanowisk geologicznych dla utworzenia Geoparku – Polodowcowa kraina Drawy i Dębnicy; Geopark Kamienny Las na Roztoczu – koncepcja geoochrony wraz z wykonaniem dokumentacji i badań naukowych niezbędnych dla funkcjonowania tej formy ochrony* – to tematy aktualnie realizowane na zamówienie Ministerstwa Środowiska. Przewidujemy uruchomienie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nowych tematów: dla Geoparku *Kanał Augustowski – Augustowskie Sandry*, Geoparku Chęcińsko-Kieleckiego i Geoparku *Dolina Wisłoka – Polski Teksas*. Będą więc powstawać kolejne geoparki krajowe.

Jako środowisko geologiczne przestaliśmy odnosić się do powstawania parków tematycznych jak do czegoś, co w sposób płytki i komercyjny traktuje naszą „poważną naukę”. Naukowcy z powodzeniem współpracują z organizatorami różnych geoturystycznych przedsięwzięć. Przypadek Bałtowa – 150 nowych miejsc pracy i 300 tys. osób, które rocznie odwiedzają ten park – to są liczby, które robią wrażenie.

O zainteresowaniu geoturystyką mogą także świadczyć rosnące nabory kandydatów na kierunek Geoturystyka, zwłaszcza na krakowskiej AGH, oraz powstawanie studiów podyplomowych w tym zakresie.

Swoją ofertę adresowaną do osób zainteresowanych rozwojem geoturystyki przygotował Państwowy Instytut

Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, który m.in. świadczy pomoc w oznaczaniu ścieżek geologicznych i popularyzuje wiedzę o geologii na coraz częściej organizowanych piknikach i terenowych warsztatach geologicznych. Realizuje też pomysł, który zaproponowałem, aby przygotować syntetyczną informację o historii geologicznej konkretnych miejsc w formie tablic – GeoTropów. Idea była taka, aby uświadomić przebywającym w danej miejscowości turystom, że znajdują się w wyjątkowym miejscu, w którym np. 500 mln lat temu wydarzyło się coś niesamowitego. Będą chcieli tam wrócić i, być może, zostawić swoje pieniądze w barze czy sklepie z pamiątkami.

Doceniam pozytywną rolę *Przeglądu Geologicznego* w promowaniu geoturystyki jako magnesu przyciągającego turystów do Polski. Temu celowi służyło wydanie specjalnego numeru pt. *Geoturism in Poland* na 33. Międzynarodowy Kongres Geologiczny w Oslo (8/1/2008) czy wzbogacenie o elementy promujące Polskę ubiegłorocznego *Przeglądu* (9/1/2010), wydanego z okazji Międzynarodowego Kongresu Hydrogeologów, który odbył się w Krakowie.

Liczę, że ten specjalny numer *Przeglądu* poświęcony geoturystyce będzie dla naszego geologicznego środowiska inspiracją do jeszcze aktywniejszych działań zmierzających do przedstawiania ciekawej i pełnej oferty wszystkim tym, którzy dzięki naszej wiedzy będą mogli realizować swoje mniejsze czy większe przedsięwzięcia. Ludzie są ciekawi nowego. Pomagajmy im zarabiać na geologii, niech ten geoturystyczny interes im wypali.